

¿I què farem amb els joves?

Dll, 4/10/2021 per Josep Lligadas

[Una font que raja sempre](#)

Començo amb dues històries. Una és d'ara mateix, i l'altra de fa més de seixanta anys.

La d'ara mateix són els botellons massius que hem viscut aquests dies. Botellons, o botellots, o botellades, o, com diuen a *Vilaweb*, sempre tan creatius, entrompades. Una barreja de vitalitat juvenil, irresponsabilitat, afany de trencar normes, ganes de fer la guitza als grans, cansament de tot, nihilisme davant el no-futur, i també, és clar, aprofitament per part dels "vàndals sense fronteres". A més de les males influències d'alguns dels nostres dirigents polítics.

La de fa més de seixanta anys és del 1958. Un bon amic mataroní, murcià arribat amb la immigració dels anys 50, conserva religiosament els materials que feien servir a la JOC (Joventut Obrera Catòlica) de quan ell tenia 15 anys. Allà, en aquells fulls, se'ls preguntava quantes hores treballaven a la setmana. Les hores que se'ls oferien per marcar com a resposta eren 48, 50, 52, 54 i 56. O sigui que un noi de 15 anys, el 1958, com a mínim treballava 48 hores setmanals. I a la pregunta de quines coses caldria millorar al lloc de treball, ell havia respost que caldria posar portes als vàters.

Els joves de fa seixanta-tres anys tenien a favor seu una cosa positiva: sabien el que els esperava. Primer aprenents, després treballadors generalment estables i una certa seguretat de futur. Això sí, en situació d'explotació, que produïa per una altra banda, en una part d'ells, un esperit de cohesió, de consciència de classe, que els permetia lluitar junts per una vida més digna.

Ara, res d'això. Ara, una vida molt més plàcida i satisfeta que la d'aquells anys antics, però amb la més absoluta incertesa de futur. I a sobre, amb la pandèmia, ha passat que l'única cosa estable que tenien els joves, el ritme dels estudis, també s'ha desestabilitzat i desgavellat.

No, no serveix de gaire debatre de qui és la culpa dels botellons. Sí que cal, certament, veure com es pot reconduir tot plegat i minimitzar el mal que aquestes pràctiques produeixen. Però sobretot, el que aquesta situació hauria de portar-nos a tots plegats és a pensar què passa amb els joves i què cal fer perquè es puguin construir un futur digne i valuós.

I, en aquest sentit, em sembla que si una cosa és clara és que la fase actual del capitalisme no ofereix als joves aquest futur digne a què tenen dret i que, a més, és totalment necessari per tenir una societat equilibrada. I el drama és que fa l'efecte que aquesta situació la tinguem tots plegats asumida i normalitzada, com si fos una d'aquelles coses que ja sabem que han de ser així i que per tant no cal que dediquem gaire espai del nostre cervell a pensar que no hi ha dret al que està passant i per tant a reivindicar que canviï. Aturem-nos a mirar una mica quines són les conseqüències de tot plegat:

- Una situació d'incertesa tan total respecte al futur dificulta molt crear fonaments sòlids a la vida, i facilita que molts joves s'assentin sobre fonaments líquids i febles.

- En un bon nombre de casos, a més, és un bon caldo de cultiu de problemes emocionals i mentals.
- La feina és un element clau de socialització i de relació horitzontal amb els adults. Les feines precàries o la no-feina impedeix que aquesta socialització pugui realitzar-se, o com a mínim impedeix que pugui realitzar-se amb normalitat.
- La lluita per aconseguir una feina fa créixer l'individualisme i un esperit competitiu desmesurat.
- La dificultat d'independitzar-se de casa fa que la persona trigui anys i anys a esdevenir adulta, és a dir, gestora plena de la pròpia vida.
- Igualment, la persona no pot construir projectes de futur de la mena que sigui, perquè no sap mai de quins mitjans disposarà.
- Això ajuda també, per exemple, a fer que els compromisos de parella costi més que siguin estables, perquè la sensació és que la vida pot canviar en qualsevol moment i impedir, o dificultar moltíssim, continuar amb el compromís.
- Els horaris imprevisibles de moltes feines fa que molts joves no puguin ni plantejar-se de participar en cap activitat cultural, esportiva o social, perquè no poden garantir tenir lliure cap estona fixa.
- La situació d'incertesa impedeix, o dificulta molt, en molts joves, poder pensar en res que sigui comprometre's en cap acció de transformació de la realitat, i afavoreix més aviat actituds d'anar tirant, de passotisme o, també, de negativitat total.

I la llista es podria anar allargant. És evident que no tot el que els passa als joves té aquesta única causa. I és evident també que un nombre notable de joves contrapesa tot això amb ganes de tenir objectius potents a la vida. Però la realitat del futur incert i les greus dificultats per aconseguir feines dignes marquen molt. De manera que els joves creixen més febles, les societats no es renoven amb la seva empenta, i el capitalisme viu molt més tranquil sense la força crítica de la joventut.

I ja ho he dit, sembla que tinguem perfectament assumit que les coses han de ser així i no s'hi pot fer res. ¿Com és que els nostres dirigents polítics i socials no posen aquest problema com una prioritat molt prioritària? ¿I com és que els responsables de l'Església no en parlen mai? ¿I com és que tots plegats no ens movem per denunciar la situació?